

VAN STOLKPARK KOERIER

Nieuwsblad van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes
Uitgave van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'

22e jaargang nr. 83 - december 1999

Het 'Witte Huis', Villa De Tijdgeest

Voor de derde maal in vier jaar ondergaat het 'Witte Huis' op de hoek van de Professor Gerbrandyweg en de Duinweg een forse ingreep. Deze keer wordt vooral de buitenzijde onder handen genomen. Hierdoor zal het Witte Huis straks een nog markanter plaats in het Van Stolkpark innemen dan tot nu toe.

Voor het 'Witte Huis' begint de geschiedenis, als de gemeenteraad van 's-Gravenhage op 24 juli 1866 het besluit neemt een stuk grond van 490 vierkante ellen (490 m²) bij de MacAdamweg of Hondenweg (later Kanaalweg) voor een periode van 99 jaar in erfpacht te geven aan de metselaar Cornelis van der Zwan, tegen betaling van een jaarlijks bedrag van f 14,70 per jaar. In de daaropvolgende zes jaar wisselt het perceel vier maal van eigenaar: op 6 juli 1868 voor f 50, op 25 april 1872 voor f 100, en op 23 juli 1872 weer voor f 100, die kastelein Johannes Marcus van der Lubbe betaalt aan de voerman Martinus van Blijswijk. Van der Lubbe verkoopt het landje na het rooien van de aardappels begin november 1872 voor f 200 aan Thomas van Stolk. Bij de op 14 augustus 1876 opgestelde tweede ruilovereenkomst tussen de Gemeente 's-

Gravenhage en Thomas van Stolk wordt het erfpachtsrecht van Thomas van Stols eigendommen afgekocht, ook van dit stukje. Het is het enige perceel van het Van Stolkpark, dat aan de overzijde van de Kanaalweg ligt. Al in 1876 wordt het tracé vastgesteld van de 'Derde Parkweg' in het Scheveningse Park tussen de Tweede Parkweg (nu Parkweg) en Kanaalweg. Geleidelijk aan krijgt de weg de naam Hogeduinweg. In 1883 worden op beide hoeken van de Kanaalweg en

Het Witte Huis, Professor P.S. Gerbrandyweg 2. (Foto Bert Steinmetz)

de Duinweg villa's gebouwd: Villa Panorama (aanvankelijk Van Stolkweg 36, later Duinweg 23) en Villa Margaretha (Duinweg 4).

In 1890 maakt de Gemeente plannen om het gedeelte van de Duinweg tussen de Kanaalweg en de Haringkade aan te leggen, liefst in het verlengde

De Duinweg tussen Kanaalweg en Nieuwe Duinweg omstreeks 1909. Op de linkerhoek Villa Nonny, op de rechterhoek Villa Lily. (Collectie Haags Gemeentearchief)

van de al bestaande (Hoge) Duinweg. Hiervoor moet het perceel, dat dan eigendom is van Thomas' broer Abraham van Stolk in drie delen gesplitst worden. De Gemeente gebruikt 196 m² voor de aanleg van de Duinweg. Abraham van Stolk verkoopt de twee andere percelen in maart 1892 aan Arend Louis van der Spil en timmerman Johannes Andries van Ooijen. Het in het van Stolkpark gelegen perceel, dat 172 m² groot is, verwisselt voor f 1548 van eigenaar.

Arend Louis van der Spil is op 6 april 1854 geboren aan de Boekhorststraat, waar zijn vader Arend van der Spil behanger en stoffeerder en winkelier is. Na het overlijden van zijn vader op 12 november 1860 hertrouwt zijn moeder in 1863 met de kunstdraaier Bernard Besanger, die allerhand fijne, kunstige voorwerpen vervaardigt uit onder andere ivoor en palmhout. Het gezin woont dan boven de werkplaats aan het Westeinde 170. De broers en zusters van Arend Louis krijgen een goede opleiding: de oudste broer wordt commissionair in effecten, de tweede broer vertrekt na het afronden

van zijn medicijnenstudie als arts naar Nederlands Indië, Arend Louis' zusje wordt onderwijzeres. De beide halfbroers worden onderwijzer. Arend Louis treedt in de voetsporen van zijn vader en grootvader: hij wordt behanger en stoffeerder. Als hij in 1876 trouwt met de uit Aarlanderveen afkomstige Wilhelmina Snel vestigt hij zich aan de Jacob Catsstraat. Na vijf verhuizingen woont hij in 1886 aan de Zuid Buitensingel. Het gaat hem financieel goed: na de wijziging van de Kieswet in 1887 wordt Arend Louis vermeld als kiezer voor Tweede Kamer, Provinciale Staten en Gemeenteraad. In het Adresboek voor 's-Gravenhage van 1889/90 tot en met 1891/2 wordt hij vermeld als: behanger, tabak- en sigarenhandel, in glas- en brandassurantie. Hij woont dan aan het Lage Westeinde 169. In 1893 verhuist hij naar het adres van Diemenstraat 87 en in 1896 naar Kanaalweg 64. Vanaf die tijd noemt hij zich bouwondernemer.

Nonny en Lily

Van der Spil bouwt op beide hoeken van de Kanaalweg, het eerst Villa Nonny, Duinweg 19, waar hij over een

betrekkelijk smal perceel beschikt. Het wordt een pand met een sierlijke galerij. Later zal Van der Spil nog een aantal van de huizen tussen Nonny en de hoek met de Pansierstraat bouwen.

In februari 1892 dient Van der Spil zijn plannen voor Villa De Tijdgeest in. Na goedkeuring kan hij gaan bouwen aan de kleine, maar wel charmante villa, die zowel aan de kant van de Duinweg als aan de Kanaalweg een galerij heeft. De galerij bestaat uit een stoepje met een sierlijk hekwerk op de begane grond. Het even sierlijke balkon van de eerste etage wordt verfraaid met een fijn gesneden houten rand.

Gelukkig kan Van der Spil op 29 augustus 1892 van de gemeente voor f 948 een 158 m² grote strook grond kopen, die niet mag worden bebouwd. Op 27 januari 1893 verkoopt Van der Spil de villa voor f 6500 aan Adriana Jozina Frederica Margaretha Boll, die dan nog in Rotterdam woont.

Nog een aantal jaren zal Van der Spil aan de Kanaalweg bouwen, vooral aan de even zijde. In 1896 koopt hij voor f 4829 een deel van de tuin van Villa

Wilhelmina, Van Stolkweg 28, waar hij vervolgens de huizen Kanaalweg 71, 73 en 75/77 zal bouwen. Boven de voordeuren van 71 en 73 laat hij een steen metselen waarop een timmerman en een metselaar afgebeeld zijn.

Villa Lily

Op 26 mei 1894 vestigt mejuffrouw Boll zich in haar Scheveningse villaatje, dat al spoedig de naam Lily krijgt. Zij is dan 44 jaar oud en niet getrouwd. Zij is een van de vier dochters van een Rotterdamse commissionair in effecten, Hendrik Jacobus Boll en Henriëtta Frederica Boers. Behalve mejuffrouw Boll woont nog een dienstbode in huis. De samensteller van de in 1894 uitgekomen Geïllustreerde Gids voor 's-Gravenhage, passeert op zijn wandeling van 'het fraaie Panorama' naar de Haringkade 'de eenvoudige Lilly'(sic). Het huis aan de overzijde moet het doen met de kenschetsing de 'iets vroolijker Nonny'. Gelukkig kan mejuffrouw Boll nog twee maal haar tuin vergroten: op 21 mei 1897 koopt ze van de gemeente 40 m² grond, aan de zuidzijde van haar huis, waarvoor ze f 380 neertelt. Ook hier is

de voorwaarde dat de grond niet bebouwd mag worden. Drie jaar later, op 6 juni 1900 koopt ze voor f 450 45 m² grond van de gemeente, aan de zuidoostzijde van villa Lily. Deze grond mag ze slechts gebruiken voor 'villabepanting'.

Op 13 december 1916 overlijdt mejuffrouw Boll in Villa Lily. Haar neef Hendrik Jacobus van der Leeuw, die in Amsterdam op Keizersgracht 673 woont, ontvangt dan Villa Lily als executeur-testamentairsloun.

Van der Leeuw kijkt niet of nauwelijks naar de villa om. Hij laat tantes villaatje verhuren. Soms staat de villa lange tijd leeg. Als Van der Leeuw op 9 juli 1956 overlijdt laten zijn erfgenamen de villa veilen op 18 en 27 december 1956.

Dan worden de uit Indië gerepatrieerde Willem Kievits en Angelique Victoire Kroet de gelukkige eigenaren voor f 20.200. Zij hebben veel werk aan het opknappen van de villa. Tegen de zuidzijde van de villa laten ze zonder vergunning een garage bouwen. Als in 1979 mevrouw Kievits naar een bejaardenhuis verhuist, verkoopt ze de villa, die sindsdien nog drie keer van eigenaar is gewisseld.

De huidige eigenaren zijn enkele jaren geleden begonnen met een groot-scheepse restauratie binnenshuis. Het volgende project was het afbreken van de garage en vervanging door een bij het huis passende tuinkamer. De villa wordt dan ook op de Rijksmonumentenlijst geplaatst.

Bij de nu vrijwel voltooide restauratie werden de kunststof kozijnen vervangen door houten ramen en deuren naar het oorspronkelijke model. De muren werden opnieuw wit geschilderd. Het omliggende houtwerk werd okergeel en de luiken werden donkerblauw geschilderd. De fijn gesneden houten rand onderlangs het balkon van de eerste etage werd tot nu toe nog niet hersteld.

Tuin

Al vrij snel na hun komst naar het Van Stolkpark hebben de huidige bewoners van de villa de gemeente benaderd met het aanbod het verwaarloosde plantsoen te onderhouden. Hun jarenlange zorg begint nu vruchten af te werpen.

Anneke Landheer

VOORGEVEL